

Přeložila Barbora Klasová

CAROLINE
BISHOP

DEN, KDY JSEM ODEŠLA

Láska, zrozená za Berlínskou zdí, měla trvat navždy...

Ukázka z knihy:

Nikdy nezapomenu na den, kdy jsem tě opustila.

Začal jako každý jiný – tvým tichým a pravidelným oddychováním, zatímco jsi ležel vedle mě. Tvým ospalým úsměvem, když ses probudil a natáhl ke mně ruku. Tvou nechutí vstát z postele, ani když třikrát zamáčknutý budík začal vyzvánět počtvrté.

„Ještě pět minut,“ zaškemral jsi naoko jako každé ráno.

Jemně jsem do tebe šfouchla. „No tak, přijdeš pozdě.“ Musela jsem to říct stejným ledabylým tónem jako vždycky, jenže slova se mi zadržávala v krku. Ano, chtělo se mi zakřičet. Ještě aspoň pět minut. Posledních pět minut společného života, než se všechno nenávratně změní.

„Autorka s nesmírnou lehkostí vytvořila mnohohrstevnatý, vše obsahující příběh: pod dobrodružným pláštěm studené války se skrývá detektivní zápletky, v samotném srdci však leží láska, jež přetrvala desetiletí.“

– Jenny Lecoat, bestsellerová
autorka *The New York Times*

„Skvělé, plnokrevné čtení kombinující milostný příběh, detektivní prvky a dobové intriky. Přidejte několik vypravěčů, dvě časové i dějové linky a máte zcela jedinečný, fascinující zážitek. (...) Tuhle knihu neodložte, dokud nedočtete poslední řádku.“

– www.booklymatters.com

DEN,
KDY JSEM
ODEŠLA

CAROLINE BISHOP

DEN,
KDY JSEM
ODEŠLA

Přeložila Barbora Klasová

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

*Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.*

Copyright © 2025 Caroline Bishop

Published by Simon & Schuster Canada,
a division of Simon & Schuster, LLC

Translation © Barbora Klasová, 2025

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2025

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-910-2 (ePub)

ISBN 978-80-7625-073-4 (pdf)

ISBN 978-80-7625-335-3 (print)

Pro Matta

PROLOG

1984

Nikdy nezapomenu na den, kdy jsem tě opustila.

Začal jako každý jiný – tvým tichým a pravidelným oddychováním, zatímco jsi ležel vedle mě. Tvým ospalým úsměvem, když ses probudil a natáhl ke mně ruku. Tvou nechutí vstát z postele, ani když třikrát zamáčknutý budík začal vyzvánět počtvrté.

„Ještě pět minut,“ zaškemral jsi naoko jako každé ráno.

Jemně jsem do tebe štouchla. „No tak, přijdeš pozdě.“ Musela jsem to říct stejným ledabylým tónem jako vždycky, jenže slova se mi zadržávala v krku. *Ano, chtělo se mi zakřičet. Ještě aspoň pět minut. Posledních pět minut společného života, než se všechno nenávratně změní.*

Oba jsme se osprchovali a oblékli – já do džinsů a volné mikiny, což byl můj obvyklý úbor pro práci z domova, ty sis vzal kalhoty a košili, jak jsi chodil obvykle oblečený do kanceláře strojírenské firmy. Vypila jsem šálek italské kávy, kterou jsi každé ráno připravoval, a z lednice vytáhla zbytky od večere, jež jsem přendala do krabičky Tupperware. Snažila jsem se předstírat, že je všechno v pořádku a že se mi ani trochu netřesou ruce.

„Nezajdeme večer do kina?“ navrhl jsi, zatímco sis oblékal kabát a krabičku s jídlem sis strkal do kapsy. „Ještě pořád dávají toho posledního Bonda.“

Přikývla jsem. „Jasně.“ Odpověď jsem ze sebe musela doslova vypáčit.

„Začíná to v půl osmé. Možná se budu muset zdržet v práci, tak se sejdem rovnou v Odeonu a k večeři dáme popcorn, jsi pro?“

„*Genau*.“ Přišlo mi, že v němčině to nezní tak lživě.

Sáhl jsi po klíčiích s vyřezávaným dřevěným přívěskem, který jsem tak dobře znala, a přistoupil jsi ke mně, abys mne políbil, jako jsi to dělával vždycky, i když jsi měl třeba už zpoždění. Byla jsem přesvědčená, že se mi podařilo vyloudit aspoň náznak úsměvu, ale ty ses zničehonic zamračil. „Jsi v pořádku?“

Odvrátila jsem se a spěšně se pustila do úklidu kuchyně. „Ano. Jen jsem v noci špatně spala, o nic nejde.“ Nebylo to nic nového, aspoň v poslední době ne.

„Dobrá. Raději už poběžím. Uvidíme se večer.“ Dotkl ses mé paže. „Miluju tě.“

„Já vím,“ pronesla jsem co nejvyrovnanějším hlasem. „Taky tě miluju, *Schatz*.“

Jakmile se ti tvář rozzářila obvyklým širokým úsměvem, zadržela jsem dech a vši silou se soustředila na drobnou oděrku na tvé bradě, která tam zůstala po ranním holení.

Vzápětí jsi byl pryč. Přední dveře zaklaply a v domě se rozhostilo ticho. Vydechla jsem a oči se mi zalily slzami. Rychle jsem zamrkala. Na slzy teď není čas.

V ložnici jsem zašátrala na dně skříně, kam jsem si předchozího dne ukryla skromný batůžek, a přenesla ho do kuchyně. Rozbalila jsem vzkaz, který jsem ti napsala, protože jsem po nekonečné řadě pokusů usoudila, že i stručná bezobsažná zpráva je lepší než nic, a zasunula ho pod prázdnou vázu na kuchyňském stole. Mimoděk jsem se dotkla svých prstýnků a napůl je stáhla dolů, ale nakonec mi došlo, že něco takového nemůžu udělat ani tobě, ani sobě – navzdory všemu, co mě ještě čeká. Prošla jsem chodbou ke vstupním dveřím, oblékla si kabát, křížem jsem přes sebe přehodila kabelku a nakonec popadla batůžek. Všechny mé pohyby byly pomalé, jako by mě tížila neschopnost uvěřit tomu, že se to skutečně děje,

že se krůček po krůčku blížíím k něčemu, co za žádnou cenu udělat nechci. Jenže jsem *musela* – pro nás pro oba – bez ohledu na to, jak mi to připadalo strašné.

V bytě panovalo ticho. Byl prázdný už dávno předtím, než jsem sebrala odvahu k odchodu. Na chvíličku jsem se ještě zastavila, rozhlédla se kolem sebe a pohled mi padl na šálu, kterou jsi měl na sobě toho dne, kdy jsme se poprvé setkali. Omotala jsem si ji kolem krku. *A teď už běž*, blesklo mi hlavou, *než bude pozdě*.

Když jsem za sebou zavřela dveře, už jsem se nedokázala ohlédnout.

PRVNÍ ČÁST

1

HENRY

OXFORD, ANGLIE, ÚNOR 2018

Henry má v sobě zhruba polovinu své porce tradiční anglické zapéčené ryby s bramborovou kaší, když ucítí povědomou touhu zvednout se od stolu a odejít domů. Sedí u sestry se švagrem na pravidelné středeční večeři, při níž vždycky v klidu probírají události posledních dnů. Jídlo bývá velice chutné (Charlottin vláčný datlový dezert přelitý karamelovou omáčkou je naprosto famózní), konverzace probíhá v příjemně důvěrném tónu (včetně Ianových mizerných vtipů) a společnost příbuzných je pro něj vítanou změnou a vytržením z obvyklé řady osamělých večerů trávených doma s jednoduchou večeří před televizní obrazovkou. Proto ho zaplaví vlna nevole, když zjistí, že se k nim má dnes přidat někdo cizí. Už je to docela dlouho, kdy mu Charlotte s Ianem něco takového provedli naposledy.

„I když jsem se ho snažila přesvědčit, že je to ta nejlepší věc, jakou může udělat, rozhodl se mě ignorovat a po třech měsících mu podnik zkrachoval.“ Victoria zavrtí hlavou a z úst se jí vydere pohoršené *tsss*. „Člověk se snaží dávat ty nejlepší rady, ale co naplat, když vás lidé stejně neposlouchají.“

Henry souhlasně zamručí, ačkoliv ve skutečnosti tu cizí ženskou vůbec neposlouchá, a místo toho se v duchu snaží rozlousknout tvrdý oříšek – jak nejlépe spravit polámané nohy u dřevěného houpacího křesla, které mu dnes přinesli do dílny k restaurování.

„Ach, to musí být frustrující!“ Charlotte v přehnané solidaritě s Victorií zakouří očima. „Nemyslíš, Henry?“

Henry pohlédne na svou sestru. Oči se jí po víně trochu lesknou; vzkaz, který k němu vysílá, je však naprosto jasný. Jejich nemá sourozenecká komunikace, kterou spolu průběžně vedou už několik desítek let, funguje stejně dobře jako dřív. *Můžeš se aspoň trochu snažit? Pozvala jsem ji kvůli tobě.*

Já se o nic takového neprosil, odpoví jí Henry stejným způsobem. „Rozhodně,“ zahuhlá a všimne si, jak Charlotte nad jeho neochotou spolupracovat špulí pohoršeně rty.

Švagr sedící u protější strany stolu si nahlas odfrkne. „Moc toho nenamluví, ten náš Henry,“ poznamená lakonicky a dolije si sklenku vína.

Henry vzdychne a vrhne na Victorii strojený úsměv. Není její chyba, že byla vtažena do tohoto rodinného boxerského ringu. V červeném rohu stojí Charlotte, rozhodnutá najít bratrovi životní partnerku, v modrém Henry, který si dokonale vystačí sám se sebou, vřelé díky. „Jestli chcete znát můj názor,“ promluví po chvíli, „já osobně se domnívám, že rady by se měly dávat, aniž by člověk očekával, že se jimi bude někdo doopravdy řídit. Lidé musí mít možnost žít si po svém. Koně taky můžete dovést k vodě, ale nemůžete ho donutit, aby se napil.“

„Svatá pravda,“ souhlasí Victoria s až přehnaným důrazem, jako kdyby právě pronesl něco zdrcujícím způsobem objeveného.

Charlotte a Ian si vymění pohledy, i když naštěstí nahlas neglosují to, co si oba bezpochyby myslí: *Vidíš, Henry, jak je z tebe nadšená!*

Vloží si do úst další sousto ryby a spolu s ní spolknou i notnou dávku svého podráždění. Nechce se mu vést společenskou konverzaci s nějakou cizí ženskou, dokonce ani s někým natolik energickým a ambiciózním, jako je Victoria, která mimořádně úspěšně pro-

vozuje vlastní poradenskou agenturu pro rozvoj podnikání a žije v krásném domě na předměstí Oxfordu, hned vedle rozsáhlých pastvin Port Meadow, ve vsi zvané Wolvercote obydlené převážně zástupci střední třídy. To všechno mu Charlotte vylíčila v úvodním proslovu, když Victoria zhruba půl hodiny po Henrym zaklepala u dveří. Usmál se na ni, pozdravil ji a předstíral zdvořilý zájem, ačkoliv byl od začátku celý naježený. To byl také hlavní důvod, proč mu Charlotte s Ianem neřekli předem, že je dnes večer navštíví známá z tenisového klubu. Tušili správně, jak by reagoval.

„Každopádně dost řečí o mé práci.“ Victoria se nakloní dopředu. „Vyprávějte mi raději o té *vaší*, Henry – připadá mi mnohem zajímavější.“

„Mám malou dílnu ve čtvrti Jericho. Opravuju tam novější věci a restauruju i starožitnosti, především ze dřeva,“ recituje standardní odpověď. Přitom myslí na to, že ti dva dohazovači, co mu svou péčí lezou nebetyčně na nervy, byť je bezesporu vedou ty nejlepší úmysly, jistě té ubohé Victorii navykládali, jak je celý žhavý dát se s někým dohromady. Možná to neřekli úplně takhle, ale v duchu už slyší Charlotte, jak švitoří. *Nejspíš nejsem úplně objektivní, ale můj bratr je neuvěřitelně milý člověk, jen se mu pořád nedaří natrefit na tu pravou, chápeš? Taková škoda...*

Během uplynulých let ho přátelé a příbuzní, kteří to s ním také mysleli dobře, vmanévrovali do tolika „schůzek“, že už dokonale zná jejich taktiku a jejich marné naděje vycítí na sto honů. *Tahle bude možná konečně ta pravá.*

Už předem si je jistý, že nebude. Tu *pravou* totiž poznal před třiceti lety.

Přesto nechce být nezdvořilý, a tak odpoví Victorii ještě na pár otázek ohledně své dílny, projeví zájem o Charlottiny plány na renovaci kuchyně, zakouklí očima na švagra na znamení solidarity, když Ian své ženě významně připomene, že tady taky bydlí a že by k tomu měl i on co říct, a když už Henryho snaha o zdolání vydatné porce zapečené ryby trvá dostatečně dlouho, zvedne se konečně od stolu. „Bylo to fantastické, sestřičko, ale už musím jít.“

„Cože?“ Charlotte zalapá po dechu. „Vždyť nás ještě čeká karamelový dezert!“

„Nejsem si jistý, jestli se mi tam vejde.“ Poplácá si břicho, které je kulatější, než by si představoval, i když je v hloubi duše přesvědčený, že vypadá mnohem líp než mnozí z jeho dvaašedesátiletých vrstevníků. „Krom toho se snažím dezertům vyhýbat.“

„Od kdy?“ zakření se Ian a tváří se pochybovačně. „No tak, Henry, víš přece, že Charlottin datlový dort s karamelovým přelivem je naprosto bezkonkurenční.“

Citové vydírání – další z taktik.

„Já tedy dezertem rozhodně nepohrdnu,“ ozve se Victoria se širokým úsměvem. „Moučník s horkým kamelem si nikdy nenechám ujít.“

„Proč taky,“ zahuhlá Henry a při pohledu na hodinky má svíravý pocit na hrudi. Bydlí v Cowley, na opačné straně Oxfordu, což je odsud z Kidlingtonu autobusem docela štreka a on by chtěl být dnes v posteli dřív, aby se dostal do dílny hned po ránu. Potřebuje ještě převoskovat stůl paní Clearyové, než si ho přijde vyzvednout – chce to ještě jednu vrstvu, aby se lesknul podle jeho představ – a potom ho čeká oprava a naolejování starožitné dekorativní lžice, než se bude moct konečně pustit do toho nádherného ručně vyrobeného houpacího křesla. To všechno musí zvládnout do konce týdne.

„Aspoň malou porcičku, co říkáš?“ žadoní Charlotte.

„Dobrá,“ nechá se obměkčit a jeho sestra radostně zamíří do kuchyně.

„Tak se mi líbíš,“ pochválí ho Ian. „Doufám, že dneska už nic dalšího nemáš v plánu?“ Aniž by čekal na odpověď, otočí se k Victorii a spiklenecky ztiší hlas. „Zřejmě se před spaním chystal ještě něco brousit. Mohl by být v důchodu, ale je k té své dílně doslova přikovaný. Člověk má pomalu dojem, že nezná žádné jiné rozptýlení, vid', Henry?“

Ian se po své poslední poznámce rozesměje, ale tento často opakováný vtip zní Henryho uším poněkud zatuchle a otřepaně. Do

své práce je zapálený a nemá nejmenší chuť svého švagra, který je čerstvě v důchodu, doprovázet na tenis, do hospody na sledování fotbalu anebo při jakékoliv jiné kratochvíli, kterou Ian považuje za mnohem lepší než sedět jako Henry s hrnkem kávy v dílně a plně se oddávat uklidňujícímu rytmu broušení a leštění za zvuku dobré hudby. Žádná z Ianových aktivit se tomu nevyrovná.

„Myslím, že vaše práce působí úžasně uspokojujícím dojmem, Henry,“ snaží se mu zalichotit Victoria, „navíc je nesmírně užitečná.“

„Děkuju.“ Henry vrhne na švagra významný pohled a potom se na Victorii usměje. Není rozhodně k zahození, tahle padesátnice s lesklými hnědými vlasy (zjevně obarvenými) a útlou postavou (proháněnou dvakrát týdně na tenisovém kurtu), která i díky svému úspěšnému podnikání bezesporu patří mezi ženy, jimž jeho sestra říká „terno“ – obzvlášť když člověk bere v potaz, jak složité je se v jeho věku s někým seznámit. Nemůže si ale pomoci, aby ho nedráždilo, jak Victoria ukončuje každou větu stoupavým tónem (pochází z Austrálie a je to pořád slyšet, přestože se od tamtud odstěhovala už před pětadvaceti lety), anebo jak se při každém jeho pokusu o žert vehementně směje, mnohem víc, než je nezbytně nutné (on vážně není moc vtipný), a nelíbí se mu ani silný nános řasenky, který vytváří na koncích jejích řas drobné černé hrudky.

„A je to tady!“ Charlotte se vrací s dezertem a se džbánkem s horkou polevou a Henry je jí vděčný, že aspoň na chvíli unikne Victoriiným obdivným pohledům plným naděje.

Uběhne další půlhodina, než se mu podaří vyškrábat poslední kapky karamelové polevy z talíře a dospěje k názoru, že už může konečně zmizet. Poděkuje Charlotte za jídlo, ignoruje přitom její nenápadné projevy zklamání, a Victorii vtiskne zdvořilostní polibek na tvář.

„Ráda jsem vás poznala, Henry. Byla to legrace,“ řekne a stoupavá intonace jejího hlasu u slova *legrace* způsobí, že její hodnocení zní mnohem skeptičtěji, než měla v úmyslu. Anebo se mu to možná jen zdá.

„Ano, byla.“ Snaží se o upřímný tón. „Taky jsem vás rád poznal.“

Victoria nakloní hlavu, zřejmě ho kriticky zkoumá anebo čeká, že ještě něco dodá, něco hlubokomyslnějšího, jenže on se na nic víc nezmůže. Ticho visí ve vzduchu až příliš dlouho, než Ian tu trapnou chvíli ukončí. „Brzy na viděnou, Henry. A nesedři se.“

Venku panuje únorový chlad, Henry si zapne bundu až k bradě a vzhledne k obloze. Je neuvěřitelná tma – měsíc a hvězdy se skrývají za mraky – a začíná se zvedat vítr. Vzdechne a v mrazivém vzduchu se jeho dech promění v bílý obláček. Takhle jeho život dopadnout neměl, aby se po další rozpačité schůzce naslepo vracel sám do prázdného domu. Správně by teď měl být s Gretou. Se svou ženou a *jedinou* láskou svého života. „Nezavírej oči před realitou, Henry,“ řekla mu Charlotte toho strašlivého dne, kdy Greta zmizela a zanechala mu jen matoucí, zničující vzkaz. Našel ho doma po návratu od kina, kde na ni marně čekal. „Možná Greta nebyla tak dokonalá, jak sis představoval. Možná dokonce pro tebe ani nebyla ta *pravá*.“ On se však odmítal se sestřinými slovy smířit. „Proč by jinak tak zničehonic zvedla kotvy?“ pokračovala Charlotte a s náznakem cynismu dodala: „Kdo ví, jestli člověk vůbec může o někom říct, že ho dokonale zná?“

Připadalo mu to tehdy jako hodně depresivní konstatování a deprimuje ho dodnes.

Zastrčí si ruce do kapes a vyrazí.

„Henry,“ zavolá na něj Charlotte zničehonic potichu ode dveří a on se otočí. Čeká, že v sestřině tváři uvidí stále ty stejné otázky: *Proč se ti nelíbí Victoria? Proč sakra nemůžeš dát aspoň jednou za život někomu šanci?* „Opatruj se!“ hlesne místo toho sestra posmutnělým hlasem.

Henry přikývne, a než se otočí zpátky k silnici, zamává na rozloučenou. Jde pomalu k autobusové zastávce a opakuje si v duchu snad pomilonté: Já jsem přece Gretu *znal*, a ona *znala* mě. Je si jistý, že její náhlý odchod ani trochu neodpovídá její povaze, že to zdaleka není tak jednoduché, jak se to snaží Charlotte vykreslit. Podobné úvahy mu však nepřinášejí odpověď na otázku, kterou mu

sestra před čtyřiatřiceti lety položila a kterou se od té doby snaží držet zasutou v tom nejzazším koutu vědomí. Vyplouvá však tvrdšíjné na povrch pokaždé, když se ho někdo pokouší dát dohromady s jinou ženou. Na otázku, na niž ke svému zklamání nikdy nedostal uspokojivou odpověď. *Proč se jeho milovaná manželka jednoho dne probudila a rozhodla se beze stopy zmizet z jeho života?*